

KUBEŠ, V. ...a chtěl bych to všechno znovu: filozofické vypořádání s pesimistickým světovým názorem.**2. dopl. a uprav. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2022, 293 s.**

V polovině roku 2022 vyšla v nakladatelství Masarykovy univerzity MuniPress kniha jednoho z nejvýznamnějších profesorů brněnské právnické fakulty za dobu jejího působení, Vladimíra Kubeše, která nese název... *a chtěl bych to všechno znovu: filozofické vypořádání s pesimistickým světovým názorem*. Tato kniha je jeho autobiografií, ve které popisuje svůj životní příběh odrážející téměř všechny politické i společenské změny dvacátého století. Autor začal psát tyto paměti ve svých sedmdesáti letech, avšak kniha mohla být publikována až po pádu komunistického režimu.¹ A třebaže se tak i stalo, nebylo první vydání vzpomínek profesora Kubeše z roku 1994 úplné, neboť došlo k vypuštění určitých pasáží – zejména částí, které se týkaly vzájemného vztahu k česko-rakouskému právnímu filozofovi Otovi Weinbergerovi.² Nutno také zmínit, že druhé vydání je díky editoru Jaromíru Tauchenovi doplněno o dobové fotografie a dokumenty z Kubešovy pozůstalosti, které vhodně dokreslují vzpomínky autora.

Knihu autor rozdělil do 56 kratších kapitol věnujících se vzpomínkám a významným událostem z jeho života. Celkově je však možné dílo pomyslně rozdělit do částí korespondujících s významnými etapami v Kubešově životě, kterými byly: mládí a studium, působení na akademické půdě, okupace a bezprostředně poválené období, represe ze strany komunistického režimu, návrat na brněnskou právnickou fakultu na konci šedesátých let, a konečně pedagogická a vědecká činnost v zahraničí. Po celou dobu však Kubešovy paměti provází jeho neskonale optimistický duch, který ho i v těch nejhorších životních chvílích pomyslně držel nad vodou.

V prvních částech knihy se lze dočíst nejen o studiu autora (a studiu jako takovém) na brněnské právnické fakultě před sto lety, ale také zde autor svým pohledem přibližuje osobnosti v období první československé republiky působící na Právnické fakultě Masarykovy univerzity. Na prvním místě je tak nutno jmenovat Františka Weyra, Karla Engliše, Jaromíra Sedláčka či Jaroslava Kallaba. Paměti V. Kubeše přináší čtenáři jak možnost získat jiný pohled na autora a jeho život, tak i na další osobnosti z jeho okolí, díky čemuž vzpomínka na ně ožívá a polidštuje se. Není bez zajímavosti, že autor na začátku svých pamětí hovoří o svém učiteli a mentoru F. Weyrovi a i na konci své autobiografie se s touto

¹ KUBEŠ, V. ... *a chtěl bych to všechno znovu: filozofické vypořádání s pesimistickým světovým názorem*. Brno: Masarykova univerzita, 2022, s. 13.

² Tamtéž, s. 16.

osobností obrazně řečeno opět setkává, přičemž se vypořádává s jeho odkazem a jeho normativní teorií, ze které V. Kubeš myšlenkově vzešel.

V další části knihy se autor věnuje svému akademickému vzestupu, který je náhle přerušen okupací a po únoru 1948 nuceným odchodem z brněnské právnické fakulty. Podrobně též popisuje chvíle svého zatčení, následný průběh politického procesu před Státním soudem v Brně a pozdější věznění mimo jiné i v uranových táborech na Jáchymovsku a Příbramsku v první polovině padesátých let. Krátce zmiňuje i svého spoluobžalovaného, Stanislava Drobného, který se po roce 1989 zapsal do povědomí veřejnosti jako předseda Konfederace politických vězňů. V Kubešových pamětech je však jeho jméno uvedeno nesprávně – jako Antonín Drobný; snad to způsobila špatná paměť či chybný přepis strojopisného rukopisu. Ačkoliv bylo Kubešovi po pár letech po propuštění umožněno opět vykonávat právnické povolání a dokonce se v letech 1968–1969 výrazně zasadit o znovuoživení brněnské právnické fakulty, byl nakonec donucen na sklonku roku 1970 z politických důvodů odejít a akademickou sféru opustit. Během let, kdy V. Kubeš nemohl publikovat, ve své vědecké činnosti neustal a mnoho knih a článků si psal pouze „do šuplíku“. Nakonec se však V. Kubeš pedagogické a vědecké činnosti na dlouho nevzdalil, což dokládá další a poslední etapa autorovy knihy.

V poslední kapitole autobiografie se V. Kubeš zabývá svými cestami na zahraniční kongresy, výukou právní filozofie na Právnické fakultě Univerzity ve Vídni a též návštěvou svého bratra v USA. Velkou část tu autor věnuje svým právně filozofickým myšlenkám. Je samozřejmostí, že tato oblast představovala významnou součást života autora a snad by nebylo ani správné ji nevčlenit do těchto pamětí. Nakonec V. Kubeš zhodnocuje svůj život a uvádí důvody, jež ho vedly k napsání této knihy.

Ačkoliv je náročné a značně ošemetné kritizovat autobiografii osoby, jejíž celý život se odehrál v dobách minulých, dovoluji si ke knize uvést pár poznámek. Při čtení knihy, zejména ke konci, se autor svými filozofickými myšlenkami a poznáním zabývá na mnoha stránkách. To vede v konečném důsledku k matení čtenáře, který zpravidla nezná autorova filozofická východiska, případně dalších zmíněných právních filozofů, a také k jisté diskontinuitě životního příběhu. Dalším diskomfortem bylo autorovo nedodržování jednotného času sloves. Přesto se však jedná o přínosnou knihu, která osvětluje nejen život a myšlenky V. Kubeše, ale též umožňuje čtenáři nahlédnout do začátku fungování Právnické fakulty Masarykovy univerzity, jakož i na tehdejší členy její akademické obce.

Paměti vyšly nejen tiskem, ale jsou též dostupné v elektronické podobě na stránkách Právnické fakulty Masarykovy univerzity. Taktéž mnohá díla autora, který velkou část svého života nemohl publikovat a jeho práce zůstaly pouze v rukopisech, budou v následujících letech vydány opět Masarykovou univerzitou³ – tím se snad, alespoň částečně, napraví křivdy způsobené minulým režimem a společnost bude mít možnost se seznámit s myšlenkami tohoto profesora, významného právního filozofa a teoretika brněnské školy, konstitucionalisty a v raných fázích svého života i civilisty.

Petra Zapletalová

doi: 10.14712/2464689X.2023.18

---

³ Tamtéž, s. 17.